

SamenSprak, SamenDoen

Ellie Christoffersen is de gedreven initiatiefneemster van Gilde SamenSprak Den Haag en een dezer dagen wordt het 300ste taalkoppel geregistreerd. Een mooie mijlpaal en ook een goed moment om na bijna 10 jaar aan Ellie te vragen hoe het zo gekomen is.

Wat is je opleiding en voorgeschiedenis?

Ik heb filosofie gestudeerd en een HBO opleiding Maatschappelijk Werk gedaan. Ik heb me 23 jaar met algemeen maatschappelijk werk in Zoetermeer beziggehouden. Mijn specialisatie was werken met (echt) paren, relatieproblematiek. Ook uit eigen ervaring kon ik me hierin goed inleven maar ik heb ook rouwgroepen en assertiviteitstrainingen begeleid. De interactie tussen mensen heeft mijn interesse.

Hoe ben je in contact gekomen met het Gilde?

Op mijn 60ste ben ik in het huwelijk getreden met Wim Koole. Ik kon toen met vervroegd pensioen. 'Meisjes die trouwen moeten stoppen met werken' zeiden we als grapje tegen elkaar. Wim was al jaren actief bij het Gilde en werd in 2006 bestuurslid. Hij vertelde toen over het project SamenSprak dat ook in Den Haag zou worden opgezet. Dat sprak me aan. Ik dacht: 'Als ik mijn vaardigheden niet allemaal kwijt wil raken, moet ik ze nu wel in gaan zetten'.

Oprichten SamenSprak.

Samenspraak bestond toen al 10 jaar in Amsterdam en ook al een hele tijd in veel andere steden. Van Gilde SamenSprak Nederland, kregen

Ellie tijdens het matchen van de taalkoppels

we veel hulp. Er waren protocollen beschikbaar hoe alles aan te pakken. Ze hadden folders en hielpen bij het aanvragen van een startsubsidie bij het Oranjefonds. Na een half jaartje voorbereiding konden we op 1 januari 2008 van start. Wim werd de eerste taalcoach die ik aan een anderstalige kon koppelen. Er meldden zich gelukkig nog enkele andere vrijwilligers. Leuk is dat een van hen, een paleontoloog, ook nu ook nog actief is, al rijdt ze nu in een scootmobiel.

Hoe waren de beginjaren?

Het eerste jaar ging het langzaam. We moesten nog bekend worden. Halverwege het eerste jaar hadden we 12 taalcoaches, met wie we onze eerste bijeenkomst hielden. Finy Sekuur kwam er toen bij voor de intakegesprekken met anderstaligen en later in het jaar Cint den Boogert voor de intakes met de vrijwilligers.

Vanaf het begin werken we vanuit huis zonder eigen kantoor. Alleen mensen die zich telefonisch aanmelden of langs willen komen, worden op het Gilde bureau opgevangen. De aanmeldingen van de anderstaligen en de taalcoaches liepen toen vaak via HOF (de Haagse vrijwilligerscentrale). Later adverteerden we om taalcoaches te werven.

Op 13 januari 2009 hadden we de officiële start van het project. Bert van Alphen (wethouder voor Onderwijs) wilde bij die gelegenheid zelf graag gekoppeld worden aan een taalmaatje, een jongeman (arts) uit Irak. Er waren toen 33 taalkoppels actief.

In die tijd waren er wel vluchtelingen, maar die kwamen toen vaak uit Colombia of Irak. Je kon zo zien in welke landen het politieke klimaat niet leefbaar meer was. Er meldden

Tijdens de jaarlijkse vergadering op 14 mei van dit jaar was het team compleet aanwezig. Op de voorste rij van links naar rechts: Paula Voges, Els Hendriks, Bertie Fokkelman, Jose van Kesteren, Ellie Christoffersen, Wim Koole. Daar achter: Finy Sekuur, Karel van der Linde, Margy Kamphuis, Nora Mulder, Barbara Hembrecht, Odile de Walick, Loekie van der Sar en Cint den Boogert.

zich ook laagopgeleiden (vaak via HOF, tegenwoordig PEP) maar de hoogopgeleide anderstaligen konden de weg naar ons altijd het beste vinden. Zij zijn vaak heel gemotiveerd om hier weer op hun vroegere niveau aan het werk te komen. Nuttig voor hen maar ook voor ons. Er zijn veel hoogopgeleide anderstaligen in Den Haag want het is een internationale stad met veel multinationals, ambassades en internationale gerechtshoven. Voorwaarde om mee te doen is wel dat ze van plan zijn om hier te blijven.

Uitbreiding

In januari 2010 konden we, weer met Bert van Alphen, vieren dat het 100e taalkoppel actief was. Een SamenSprak-contact duurt in principe een jaar dus voortdurend worden er contacten afgesloten en krijgen nieuwe anderstaligen ook een kans. De taalcoaches blijven meestal aan, gelukkig. We houden nauwkeurig bij hoeveel koppels er actief zijn.

In de loop van 2010 ben ik begonnen om contactpersonen aan te stellen die ieder een aantal koppels onder

hun hoede nemen. Dat houdt in dat ik nog wel de match maak van taalcoach en anderstalige maar de contactpersoon brengt de koppeling tot stand en onderhoudt het contact en helpt eventuele problemen op te lossen. We hebben nu 11 contactpersonen.

Toen het me in 2013 echt over het hoofd begon te groeien, is die regio Den Haag Zuidoost afgesplitst. Nora Mulder en Karel van der Linde werken daar nu zelfstandig en dat is een enorme verlichting van mijn taak. Ze doen alle intakegesprekken, maken de koppelingen, onderhouden de contacten en lossen problemen gezamenlijk op. Ik ben daar erg blij mee.

Allerlei activiteiten

Al vanaf het begin organiseren we bijeenkomsten met de taalcoaches en ook één maal per jaar met de taalkoppels. Dat laatste is altijd een feest.

In maart 2011 kwam onze eerste digitale nieuwsbrief tot stand. Deze verschijnt nog steeds. In september begonnen we met een Leeskring voor onze taalkoppels. Op 1 februari 2012

opende wethouder Karsten Klein ons maandelijks SamenSprak Café in de Centrale Bibliotheek, een initiatief van Finy Sekuur. Het wordt nog steeds druk bezocht.

Heden en toekomst

Gelukkig is het aantal taalcoaches fors toegenomen en sommigen willen wel twee (of meer) taalmaatjes maar vooral vluchtelingen met een status melden zich nu in grote aantallen. We zijn bezig om een aparte afdeling voor deze vluchtelingen op te richten. Ook bij deze mensen is minimaal spreekniveau A1 vereist en een vaste verblijfplaats (anders is een koppeling zinloos). De eerste beginselen van het Nederlands brengen anderen hen bij. De anderstaligen komen uit 70 verschillende landen; de meeste uit Syrië, Iran en Polen. Helaas hebben we deze zomer een wachtlijst moeten instellen.

Na acht en een halfjaar hebben we nu, na een flinke groeispurt, zo'n 300 taalkoppels. We begonnen het jaar met 220. Het zal in de loop der jaren nog wel toenemen. SamenSprak is een geweldige formule: Het is een een-op-een-contact dus ieder kan zijn eigen tijd indelen en het in onderling overleg inrichten. Je staat dichtbij de mensen en het is leuk om zo kennis over te dragen.

Zelf vind ik het heel prettig om samen te werken en persoonlijke contacten te onderhouden met mijn geweldige team vrijwilligers. We zijn nu met 14. Het is vrijwilligerswerk dus je moet altijd vragen of mensen iets willen en/of kunnen doen; je kunt nooit iets opleggen. Het is dan fantastisch om te merken hoeveel betrokkenheid en verantwoordelijkheid iedereen heeft. Het samenwerken met mijn team geeft mij heel veel energie omdat ik het heerlijk vind SamenSprak Samen te doen!

Nora Mulder

Voor 't eerst grootse aandacht voor 350 jaar Joodse geschiedenis Den Haag

Wat weinig mensen weten had Den Haag vóór de Tweede Wereldoorlog op Amsterdam na de grootste Joodse gemeenschap in Nederland. 'Dat was voor ons reden om met de expositie 'Joods Den Haag' aandacht te vragen voor de kleurrijke geschiedenis van het leven en werken van deze bevolkingsgroep in onze stad', legt de geschiedkundige Hans Gramberg van het Haags Historisch Museum ons uit.

Tijdens een rondgang toont zijn medewerkster Romy Meijer ons onder meer een geschilderd portret van de Joodse diplomaat en bankier Francisco Lopes Suasso (1660-1710) uit Portugal, die de verdrukking in zijn land ontvluchtte en uiteindelijk in Den Haag terecht kwam. Hij werd een van de belangrijkste geldschieters van Stadhouder Willen III. De op het doek afgebeelde schaal met sinaasappels naast hem verraadt zijn hechte band met de Oranjes. De prachtige zilveren schenkan, Kidoesj-beker en schaal op de expositie was een geschenk van zijn familie aan de Portugese Synagoge aan de Prinsessegracht.

Een portret van Lion Israel Enthoven (1787-1863), zoon van een Joodse handelaar in tweedehands kleding en meubels, die een ijzergieterij begon en deze wist uit te bouwen tot het grootste fabriekscomplex dat Den Haag ooit gekend heeft. Een grote Chanoeka of Menora van de Haagse zilversmid Thomas Hendrik Saakes (1838-1902), nu in bezit van de Nederlandse Israëlitische Gemeente in Den Haag. Een reproductie van een door Vincent van Gogh vervaardigde tekening van de Joodse straat-handelaar in tweedehands boeken Jozef Blok (1832-1905) met een kraam op het Binnenhof. Vincent, een klant van hem, noemde Jozef de 'boekenjood'. Opvallend is de Torarol van een onbekende Spaans-Joodse schrijver uit de Middeleeuwen, de

oudste nog steeds in gebruik zijnde Hebreeuwse bijbel ter wereld.

Dit zijn slechts enkele van de vele zorgvuldig uitgekozen objecten op de expositie. Zij vormen de stille getuigen van het leven en werken van de Joodse bevolkingsgroep in de afgelopen 350 jaar. 'Vanzelfsprekend besteden wij ook aandacht aan het gruwelijke lot van deze mensen in de Tweede Wereldoorlog. Van de ongeveer 17.000 Joodse inwoners van Den Haag zijn er rond de 12.000 door de Duitsers afgevoerd en vermoord. Slechts een paar duizend keerde uit de Duitse kampen en de onderduik terug'.

De expositie laat een deel zien van de voor de Joden heilige Torarol met een in het midden perfect uitgesneden cirkel. De ronde stukken gebruikten de Duitse bezetters ter versteviging van hun trommels. Een perfecte manier van het museum om zonder woorden de diepe haat tegen en de respectloze minachting voor de Joden tot uitdrukking te brengen.

Joodse vluchtelingen bij wet gelijkgesteld

Tegen het einde van de 17e eeuw vluchtten de Sefardische Joden vanuit Spanje en Portugal naar het noorden. Een deel van deze bemiddelde en invloedrijke bevolkingsgroep vestigde zich rond het Haagse Voorhout. Later bevolkten de Asjkenazische

Joden uit Duitsland en Oost-Europa de havenbuurt en de kleine straatjes achter de Nieuwe Kerk aan het Spui. Dat waren veelal kleine handelaren en ambachtslieden.

De Joodse vluchtelingen waren welkom, maar mochten aanvankelijk geen lid worden van een gilde en geen publiek ambt uitoefenen. Een op de expositie getoond document laat zien dat er al gauw een einde aan deze discriminatie kwam. Na een discussie in de Nationale Vergadering werd op 2 september 1796 het decreet 'De Gelykstaat der Joden' uitgevaardigd. Daarmee kregen zij gaandeweg dezelfde rechten als alle andere inwoners van de Bataafse Republiek.

Stadswandeling

Hans Gramberg is blij met de medewerking van het Gilde Den Haag in aansluiting op de expositie een stadswandeling door de voormalige Joodse buurten in het herdenkingsprogramma op te nemen. Een van de Gildegidsen, Rob van Venetië, leidt ons samen met andere geïnteresseerden op een boeiende manier langs de panden op het Haagse Voorhout, waar de rijke Sefardische Joden destijds woonden, werkten en naar de synagoge gingen.

Francisco Lopes Suasso (1660-1710)

Mesker de boekenkraam van Jozef Blok.

De gids neemt ons vervolgens mee naar de buurt achter de Nieuwe Kerk, waar vrijwel niets meer herinnert aan het leven van de minder gesitueerde Asjkenazische Joden. Rob betreurt het dat hij nog zo weinig tastbaars kan laten zien van het voormalige dagelijkse leven van deze mensen.

De tentoonstelling is nog te bezoeken t/m 13 november 2016. De stadswandeling 'Joods Den Haag' in combinatie met een bezoek aan de tentoonstelling kunt u nog maken op de zondagen 18 sept. 2 en 16 oktober. Meer informatie: haagshistorischmuseum.nl/activiteiten Wilt u de wandeling op een ander moment maken, neem dan contact op met Gilde Den Haag: Telefoon: 070 356 12 81 of kijk op gildedenhaag.nl/Joods_Den_Haag.php

Zelfs het in de Wagenstraat nog bestaande gebouw van de synagoge uit 1844 is uit de Joodse geschiedenis verdwenen. De Haagse moslimgemeenschap heeft in 1979 het toen leegstaande en verwaarloosde pand overgenomen en veranderd in wat nu de Mescidi Aksa Moskee wordt genoemd.

Monument

We eindigen op het Bezemplein, waar vroeger een school stond. De Duitsers hadden alle Joden in Den Haag gedwongen hun kinderen hier onderwijs te laten volgen. Ongeveer 1700 Joodse kinderen werden van hier naar Kamp Westerbork weggevoerd. De school is er niet meer. Een trieste leegte blijft achter. Alleen enkele honderden namen

staan gegraveerd in een monument van stalen buizen: Salomon 3 jaar, Benjamin 4 jaar, Hanna 3 jaar, Elisabeth 14, Rebecca 12 jaar...

Nieuwe Joodse gemeenschap

Na de oorlog is de Joodse gemeente, wat er nog van overgebleven was, langzamerhand opnieuw tot leven gekomen. In de jaren zeventig richtte de rabbijn Abraham Soetendorp in de grote synagoge aan de Prinsessegracht de Liberaal Joodse Gemeente op. De huidige rabbijn is Marianne van Praag. De orthodoxe Nederlandse Israëliische Gemeente onder leiding van rabbijn S. Katzman heeft haar domicilie in de woonwijk Bezuidenhout.

In 2012 is de Stichting Joods Erfgoed opgericht waarvan Corien Glaudemans, wetenschappelijk medewerkster van het Haags Gemeentearchief, bestuurslid is. Zij organiseert nog andere activiteiten in verband met het Joodse leven in Den Haag. Hans Gramberg toont zich tevreden over de belangstelling die de herdenking van het Joodse leven in Den Haag van het publiek krijgt. 'De waardering ervoor is goed'.

Carel Wiemers

Bezoeker stapt bij Haags Historisch Festijn terug in de tijd

Op 20 en 21 augustus vond in de Haagse binnenstad de allereerste editie van het jaarlijks terugkerend Haags Historisch Festijn plaats. Op het Binnenhof, langs de Hofvijver en in de Paleistuin kwam de Haagse geschiedenis tot leven. Op het Binnenhof werden de bewoners van het kasteel voorgesteld en werd er een strijd gestreden met paarden en ridders. Het kampement langs de Hofvijver bracht je door allerlei activiteiten en geuren van brandend hout terug in de middeleeuwen. In de Paleistuin kwam je alle

koninginnen uit '200 jaar koninkrijk' van Wilhelmina van Pruisen tot Maxima tegen. Een koninklijk gesprekje, een liedje, een gedichtje, waardoor

200 jaar koninkrijk tot leven kwam. Het Gilde sloot aan in het programma met een wandeling door de kleine straatjes van het oude Die Haghe.

Van links naar rechts de koninginnen: Wilhelmina van Pruisen, Anna Paulowna, Sophie, Emma, Wilhelmina, Juliana, Beatrix en Maxima. Met taart Angelique Schippers, coördinator van het evenement.

Foto: Vronie van Manen

Wie is de beste kenner van de Haagse geschiedenis?

De mensen, die heel veel afweten van de Haagse historie, zijn de professionele medewerkers van het nieuwe tijdschrift 'Haagse Historie' dat op zaterdag 24 september in de Centrale Bibliotheek aan het Spui ten doop wordt gehouden. Maar 'gewone' Hagenaars krijgen de kans hen te evenaren. Hoe? Door mee te doen aan de 'Haagse Historie Quiz'. De beste inzenders mogen het op die zaterdag in de finale opnemen tegen Haagse prominenten en wethouders onder leiding van de TV presentator Joost Karhof.

Er zijn meer organisaties, die zich met de geschiedenis van de hofstad en omliggende gemeenten bezighouden, en evenzevele publicaties over dit onderwerp. Hoofdredacteur Bas Kromhout van het nieuwe glossy magazine geeft antwoord op onze vraag of dit kwartaalblad nog iets toevoegt aan al het bestaande. 'Het is een initiatief van 20 historische verenigingen en erfgoedinstellingen die hun krachten willen bundelen. In december 2015 is daartoe de Stichting Haagse Historie & Erfgoed opgericht.' Doel is de gezamenlijke verspreiding van hun kennis en nieuws via het magazine en de op 2 maart van dit jaar geopende nieuwe website 'Haagsehistorie.nl'.

De triest verlopen levensgeschiedenis van Graaf Willem II van Holland (1227-1256), die van het Haagse Binnenhof een kasteel maakte, is een van de verhalen in het eerste nummer van 'Haagse Historie'. Voorts wordt daarin verteld hoe het vier eeuwen oude Malieveld een centrale plek werd voor militair vertoon, demonstraties, feesten en andere bijeenkomsten. Triest is het verhaal van de 300 Scheveningse vissers die in de Eerste Wereldoorlog op zee omkwamen doordat ze op Engelse zeemijnen stuitten of door Duitse onderzeeboten onder vuur werden genomen.

In het eerste nummer wordt ook verteld dat Den Haag met de pioniers Albert Plesman en Frits Diepen aan de basis heeft gestaan van de

commerciële luchtvaart in Nederland. Uiteindelijk heeft de stad de strijd om de internationale luchtvaart prijs moeten geven aan Amsterdam.

De parlementaire journalist en stadshistoricus Ferry Mingelen krijgt een vaste column in het nieuwe blad. In elke uitgave beschrijft de Haagse auteur Wim Willems het leven van een bekende stadsgenoot. Dit jaar publiceerde hij zijn boek 'Hagenezen die er mochten wezen'. Dit bestaat uit 85 portretten van mensen onder wie de schrijver Louis Couperus, de actrice Guusje Nederhorst (o.a. in GTST) en de Shocking Blue zangeres Mariska Veres.

Een goede basis voor de toekomst van het blad?

'Is er wel voldoende belangstelling voor een nieuw historisch tijdschrift?', vragen wij Bas Kromhout, die als ZCP'er ook bijdragen levert aan het landelijk verschijnende Historisch Nieuwsblad. De hoofdredacteur twijfelt daar niet aan: 'Mensen zijn altijd geïnteresseerd in dat soort verhalen'. 'Maar is er wel een goede financiële basis voor het nieuwe magazine?'. Bas heeft er vertrouwen in: 'Voorlopig draaien wij met een startsubsidie van de Gemeente en Fonds 1818. Voorts rekenen we op voldoende abonnementen. De kosten houden we laag door gebruik te maken van kopij die de betrokken instellingen en vrijwilligers leveren. Hoe het blad 'Haagse Historie' het

ook zal vergaan, de kwaliteit van de redactionele inhoud is onder de deskundige leiding van Bas Kromhout in ieder geval gewaarborgd. Na zijn studie maatschappelijke geschiedenis in Rotterdam deed hij jarenlang ervaring op als redacteur. Als historicus houdt hij zich niet alleen bezig met jaartallen en feiten. Bas is tevens geïnteresseerd in de achtergronden van mensen, die de geschiedenis bepalen. Een voorbeeld daarvan is zijn biografie over het leven en werken van de NSB'er Henk Feldmijer (1910-1945), voorman van de Germaanse SS in Nederland. In dit boek, waarop hij aan de Universiteit van Groningen promoveerde, probeert hij te achterhalen wat deze 'foutste man van Nederland' bezielde. Feldmijer radicaliseerde in het nationaalsocialisme zodanig dat moorden en sterven voor hem de ideale middelen waren om het doel te bereiken. Nu werkt Bas Kromhout aan een biografie over de Zuid-Afrikaanse premier Hendrik Verwoerd (1901-1966), die als leider van de Nasionale Party een actief apartheidsbeleid voerde. 'Ik heb een fascinatie voor verkeerde mensen', zegt hij met enige stelligheid. 'Ik wil weten hoe zij rustig konden slapen, ondanks het leed dat zij anderen aandeden'.

Carel Wiemers

De Orde van den Prince en het Gilde

Onlangs werd de medewerking van gidsen van het Gilde gevraagd door de Orde van den Prince. Deze Orde is een pluralistisch en apolitek genootschap van ongeveer 3000 leden die zich op grond van hun persoonlijk engagement inzetten voor de behartiging van de belangen en de uitstraling van de Nederlandse taal en cultuur.

De naam van de Orde verwijst naar Willem van Oranje. Voor de Vlaamse stichters van de Orde symboliseerde Willem de trouw aan de Nederlandse taal en cultuur, in een België dat toen nog sterk gedomineerd werd door een Franstalige elite.

De Orde van den Prince bestaat op dit moment uit 96 lokale afdelingen waarvan de meeste zich in Vlaanderen (54) en Nederland (27) bevinden. De leden ontmoeten elkaar doorgaans een maal per maand om hun beleving van de Nederlandse taal en cultuur samen te verbreden en te verdiepen, meestal met een lezing gevolgd door discussie.

Sleutelbegrippen van de Orde zijn 'amicitia' (vriendschap) en 'tolerantia' (verdraagzaamheid). Vriendschap is vooral de maatstaf in de onderlinge omgang met de leden. Verdraagzaamheid is het ethisch beginsel dat van de leden een geest van openheid vraagt, met respect voor

ieders mening, ongeacht zijn of haar levensovertuiging, politieke kleur, ras, geaardheid, afkomst of beroep.

Algemene Leden Dag

Elk jaar organiseert een van de afdelingen de Algemene Leden Dag, waaraan doorgaans wordt deelgenomen door 500 à 600 leden. Dit jaar wordt de ALD georganiseerd door de afdeling Den Haag met als thema: Vrede en Recht. Op 15 oktober worden 500 leden verwacht in het Atrium van het stadhuis waar 's ochtends een programma plaatsvindt met ontvangst door burgemeester Van Aartsen en voordrachten van de professoren Donner en Van Genugten alsook van Aus Greidanus. Na de lunch gaat het gezelschap met bussen naar het Vredespaleis voor een rondleiding en een kunstmanifestatie door Ingrid Rollema. Tien gidsen van het Gilde zullen tijdens de rit de bussen begeleiden en vertellen wat onderweg te zien is met accent op het thema Vrede en Recht. Na het programma in het Vredespaleis loopt het gezelschap in kleine groepen langs verschillende routes terug naar het centrum, ook weer begeleid door Gildegidsen.

Individueel advies

Coaching, Advies aan non-profit organisaties en hulp bij thuisadministratie

Kent u mensen in uw omgeving waarvoor Individueel Advies iets kan betekenen, adviseer hen dan eens contact op te nemen met het Gilde Den Haag.

Meer info: gildedenhaag.nl/individueeladvies.php

Vrijwillige Professionals

Colofon

Het Gilde Journaal verschijnt 3x per jaar in een oplage van 750 ex. en is een uitgave van

Stichting Gilde Den Haag

Riviervismarkt 2, 2513 AM Den Haag

Geopend maandag t/m vrijdag van 9.30 – 12.30 uur

Telefoon 070 356 12 81

E-mail info@gildedenhaag.nl

Website www.gildedenhaag.nl

Gilde Samenspraak samenspraakdenhaag@gmail.com

Redactie Wim Koole, Nora Mulder en Carel Wiemers

Eindredactie en samenstelling Mariet Hubatý

Telefoon 070 393 59 12

E-mail hubaty@ziggo.nl

Productie Knijnenburg Producties, Rijswijk

Indien onbestelbaar retour aan:
Stichting Gilde Den Haag, Riviervismarkt 2, 2513 AM Den Haag.

